

“Kâğıtsızlık”tan tekrar vatandaş olmaya doğru

..... *
NAGİHAN HALİLOĞLU *

1997 yılında Bođaziçi Üniversitesi son sınıf öğrencisiydim. Yasakların en son ulaştığı yerlerden biri olan Bođaziçi’nde yaşamın çok fazla değişmediğini hatırlıyorum. Genel yasaklar başlamadan önce derslerine tesettürlü öğrenci almayan hocalar sadece biraz daha cesaretlenmişti, o kadar. Bođaziçi’nin tesettürlü öğrencisi 1997’den önce de kötü muameleyle karşılaşmış olduğu için hangi hocanın dersinin sečilip sečilmeyeceđini iyi bilirdi. O yaz mezun olur olmaz (*ki mezuniyet törenine gitmedim*) İngiltere’de dersleri

sadece yazın yapılan bir master programına başladım. Eğitimime böylece yazları İngiltere’de devam ederken başörtüsü yaşamın giderek hoyratlaştığına, ilahiyatlara bile sirayet ettiğine şahit oldum. Her gün gazetelerde ve televizyonlarda başörtürlü insanların devletin hiçbir hizmetinden yararlanma hakkı olmadığına dair bir propagandaya maruz kalıyorduk. Nefes almamıza izin veriliyordu ya, o da iyiydi. Derken 1999 yılında Merve Kavakçı’nın Meclis’ten yuhalanarak kovulması bende tam bir kimlik kaybına yol açtı. Kendimi hiçbir ülkenin vatandaşı olmayan “kâğıtsızlar” gibi hissettim. Ülkenin en iyi okullarından birinden mezun olduğum hâlde aynı ülkeye katkıda bulunmama hiçbir şekilde izin verilmiyordu. Bu hâlâ içinde bulunduğum, neredeyse klinik anlamda bir yabancılaşmaya sebep oldu. Birdenbire elimde bulduğum bu “boş vakit”i -yıllar süren bu “boş vakit”i- okuyarak ve dil öğrenerek geçirdim. Yaşamın hâlâ tam manasıyla uygulanmadığı Boğaziçi’nde ders takip ettim. Derken 2001 senesinde o kapı da suratıma kapandı. Oxford Üniversitesine başvurabilmem için gerekli olan transkripti vekâlet verdiğim başı açık bir arkadaşımın vesilesiyle alabildim.

Yurt dışında geçen master ve doktora sürecinden sonra 2010 senesinde Türkiye’ye “*kesin dönüş*” yaptığımda hâlâ kendi ülkemde hocalık yapıp yapamayacağımdan emin değildim. İşe başladıktan iki sene sonra Türkiye’de görev yapan Amerikalı akademisyen bir arkadaşın paso kullandığını görünce hayrete kapıldım. Elbette bu ülkede hocalık yapanların böyle bir hakkı vardı. Ama devletten herhangi bir şekilde istifade edebileceğim fikrine o kadar yabancıydım ki böyle bir paso çıkartmayı denemek aklımın ucundan bile geçmemişti. Yine o Amerikalı arkadaşın ısrarıyla bir paso aldım. Her yeni gün bu devletin bir vatandaşı olduğuma dair bazı şeyler yaşıyor ve hâlâ hayret ediyorum. Başörtürlü bir akademisyen olarak bir zamanlar yanına bile yaklaşmadığım MEB ve TÜBİTAK gibi kurumlardan proje hakemliğine çağırılıyorum. İnsan gülse mi ağlasa mı bilemiyor. Kısaca Türkiye’deki hayatım 28 Şubat sürecinde yabancılaştığım bir devletin yavaş yavaş tekrar vatandaşı olma çabasıyla geçiyor.

---

* İbn Haldun Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi.